

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΩΝ ΛΑΤΙΝΙΚΩΝ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

A1. Νόμισε ότι ερχόταν σε αυτόν άνθρωπος με πελώριο μέγεθος (= ανάστημα) και με βρώμικο πρόσωπο, όμοιος με ομοίωμα (= μορφή) νεκρού. Μόλις ο Κάσσιος κοίταξε αυτόν, τον έπιασε φόβος και θέλησε να ακούσει το όνομά του. Εκείνος απάντησε ότι αυτός ήταν ο Πλούτωνας.

Στο Λατινικό πόλεμο ο Τίτος Μάνλιος, ο ύπατος καταγόμενος από αριστοκρατική γενιά είχε την αρχηγία του στρατού των Ρωμαίων. Αυτός όταν κάποτε έφευγε από το στρατόπεδο, διέταξε όλοι να απέχουν από τη μάχη. Αλλά λίγο αργότερα ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και από τον αρχηγό των εχθρών προκλήθηκε σε μάχη με αυτά τα λόγια:[...]

Δε σου πέρασε η οργή την ώρα που (όταν) εισέβαλες στα σύνορα της πατρίδας; Παρόλο που είχε φτάσει με εχθρική και απειλητική διάθεση, γιατί, όταν η Ρώμη φάνηκε στα μάτια σου (είδες τη Ρώμη) δε σου ήρθε στο μυαλό (η σκέψη): «μέσα σε εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι (μου) και οι δικοί μου θεοί του σπιτιού, η μάνα, η σύζυγος και τα παιδιά»; Αν λοιπόν εγώ δε σε είχα γεννήσει, η Ρώμη δε θα πολιορκούνταν αν δε (σε) είχα γιο, θα είχα πεθάνει ελεύθερη σε ελεύθερη πατρίδα. Εγώ πια τίποτα δεν μπορώ να πάθω και ούτε για πολύ θα είμαι πάρα πολύ δυστυχημένη: αντίθετα αυτούς, αν συνεχίσεις, (τους) περίμενε ή πρόωρος θάνατος ή μακρόχρονη σκλαβιά.

B1. ingentis: ingenter
facie: facies
similem: simillimo
quem: quae
exercitui: exercitus

proelio: proeliis
minaci: minaciora
illa: illud
penates: penatium
nihil: nulli rei
diu: diutius
miserrima: miser
hos: hac
mors: morte
servitus: servitutis

B2. α. existimavit: existimen

venire: veniendo
aspexit: aspice
concepit: concipient
praefuit: praeesse
abiter: abisset
abstinerent: abstenturam
haberem: habebuntur
pati: passuram esse
possum: possitis

B2. β. Praes: ingrediamur

Imperf: ingrederemur
Fut: ingressuri simus
Perf: ingressi simus
Plusqu: ingressi essemus
Fut.ex: -

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ
ΜΠΟΥΓΑ

Γ1. α. magnitudinis: ονοματικός ετερόπτωτος προσδιορισμός γενική της ιδιότητας στο *hominem*
consul: ονοματικός ομοιόπτωτος προσδιορισμός, παράθεση στο *Titus Manlius*
aliquando: επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο *abiret*
animo: επιρρηματικός προσδιορισμός, αφαιρετική του τρόπου στο *perveneras*
miserrima: κατηγορούμενο στο εννοούμενο *ego*

Γ1. β. «Respondit ille se esse Orcum»

Το *se* είναι υποκείμενο του *esse* και τίθεται σε αιτιατική, γιατί έχουμε ετεροπροσωπία και μάλιστα το φαινόμενο του λατινισμού του ειδικού απαρεμφάτου.

«Ego nihil iam pati possum»

Το *ego* είναι υποκείμενο του *pati* και τίθεται σε ονομαστική λόγω ταυτοπροσωπίας σε τελικό απαρέμφατο.

Γ1. γ. *Dux hostium filium his verbis proelio laccessivit*

Γ1. δ. *natus: qui natus erat*

ingredienti: dum ingrederis / ingredere

Γ2. α. Υπόθεση: *si pergis*

Απόδοση: *contra hos aut immatura mors aut longa servitus manet*

→ ανοικτή υπόθεση στο παρόν

• Υπόθεση αντίθετη προς την πραγματικότητα για το παρελθόν

Υπόθεση: *si perrexisses*

Απόδοση: *contra hos aut immatura mors aut longa servitus mansisset*

• Υπόθεση δυνατή ή πιθανή για το παρόν και το μέλλον

Υπόθεση: *si pergas / perrexeris*

Απόδοση: *contra hos aut immatura mors aut longa servitus maneat / manserit*

Γ2. β.

Non filium habens libera in libera patria montua essem

Η μετοχή τίθεται ονομαστική πτώση, γιατί το υποκείμενο του ρήματος *haberem*, το *ego*, ταυτίζεται με το υποκείμενο του ρήματος *essem* της κύριας πρότασης. Επομένως η μετοχή είναι συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος *ego*.

Γ2. γ.

Quem simul aspexit Cassius: Δευτερεύουσα χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στις δύο κύριες προτάσεις που ακολουθούν. Εισάγεται με το χρονικό σύνδεσμο *simul*, εκφέρεται με οριστική, καθώς εκφράζει μόνο το χρόνο και τίποτε άλλο· Χρόνου Παρακειμένου, μιας και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν σε σχέση με τις προσδιοριζόμενες προτάσεις.

Cum aliquando casrti abiret: Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση, λειτουργεί ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο ρήμα της κύριας, πρότασης· εισάγεται με τον ιστορικό / διηγηματικό σύνδεσμο *cum* (υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση κύριας και δευτερεύουσας· δημιουργεί μια σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσά τους· είναι φανερός εδώ ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου της υποτακτικής· εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού (*abiret*), γιατί εξαρτάται από το ρήμα ιστορικού χρόνου (*edixit*), και εκφράζει το σύγχρονο στο παρελθόν.

Τις ενδεικτικές απαντήσεις επιμελήθηκε ο διδάσκων καθηγητής στο μάθημα των Λατινικών κ. Μιχάλης Κουσουλάκος